

NOVE PRIČE O
MAGAREĆIM GODINAMA

ORLOVI PONOVO LETE

priređio Vule Žurić

Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

Е Д И Ц И Ј А
TALASI

Књига бр. 12

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

**ORLOVI
PONOVO
L E T E**

SADRŽAJ

Muharem Bazdulj:	
LUNA-PARK.	9
Marko Vidojković:	
(K)NELE	19
Mihajlo Pantić:	
DRUŽINA IZ ČAMCA	35
Mirjana Đurđević:	
BALKON	59
Rade Kuzmanović:	
BEKSTVO	75
Miodrag Raičević:	
PRIČA O BATA KALETU	91
Dimitrije Vojnov:	
KAKO JE DOBRICA POMOGAO	
PRIJATELJU U NEVOLJI	97
Dejan Stojiljković:	
KRAJ DETINJSTVA.	127

Dragan Velikić:	
...TO DIŠU ŠINE	139
Zoran Penevski:	
BOŽJE OSTRVO.	145
Ljubica Arsić:	
VEŽBAM ZA SLET	153
Vule Žurić:	
ORLOVI PONOVO LETE	159
Dr Nele Karajlić:	
MOJ DRUG IZ KOME	183
Vladimir Kecmanović:	
GRUDVA.	195

MUHAREM BAZDULJ
LUNA-PARK

Ah La Luna La Luna
The night that we fell under the spell of the moon
Ah La Luna La Luna
Belinda Karlajl

Luna-park bi obično dolazio u drugoj polovini avgusta. Lokacija je uvijek bila ista: livada između gimnazijske sportske dvorane i kluba radio-amatera. Tu bi uvijek bili ringišpil i autodrom, a u posljednjih nekoliko godina bilo je i novih atrakcija. Tog avgusta, između našeg sedmog i osmog razreda, stiglo je nešto što se zvalo *Hali-Gali*. Iz moćnih zvučnika svuda oko luna-parka brujao je razglas s porukom: „*Hali-Gali*, vožnja koja žari, pali!“ Godina je bila 1990. Još nas je držalo razočaranje zbog nesretnog ispadanja na Svjetskom fudbalskom prvenstvu u Italiji. Šampion je na kraju bila Njemačka, a svi smo bili sigurni da bi, da smo samo prošli Argentinu, titulu osvojila Jugoslavija.

Najnesretniji zbog našeg ispadanja, najnesretniji zbog njemačke titule bio je Šojka. Do prije nekoliko godina svi su ga zvali Cvija jer se prezivao Cvijanović. Onda je, međutim, u seriji *Sivi dom* glumac Zoran Cvijanović igrao Šojku, pa je i moj drug Robert, njegov prezimenjak, postao Šojka. U vrijeme dok je Šojka bio Cvija, Vanja Vulević je bio – Vanja. Kad smo, međutim, u petom razredu počeli da učimo francuski, pak kad je nastavnica Snježana svako malo počela da govori „*Vule vu ovo*“ pa „*Vule vu ono*“, Vanja Vulević je sasvim spontano postao Vule Vu. Mene su do tog ljeta zvali Hare, a onda je Šojka u *Tempu* pročitao da se vođa navijača Zvezde zove Arkan. Šojka je bio zvezdaš, Vule Vu i ja smo bili partizanovci, a Šojka je, da bi me nervirao, počeo da me zove Harkan. Vule Vu mu se iz nekog razloga pridružio tako da sam ja naprasno postao Harkan.

Šojka je bio nesretan zbog pehara koji je otišao u Njemačku zato što je za dvije nedjelje i on polazio za Njemačku. Njegovi roditelji su bili razvedeni već godinama, a sad mu se majka preudavala za nekog tipa u Frankfurtu. Vijest o novom braku i selidbi njegova majka je skrivala do posljednjeg trenutka, sve negdje do sredine juna, do kraja školske godine. Onda je saznao slučajno, jer je njegovom ocu, kao, izletilo pred njim da će on, ako treba, dolaziti i u Njemačku samo da ga vidi. Pa je Šojka istovremeno popizdio i na oca i na majku i na Njemačku. Vule Vu i ja smo ga ubjeđivali kako će gore da mu bude super, bolje nego ovdje, ali on nije vjerovao. Mislim, nije da nama nije bilo krivo što odlazi, ali smo pokušavali da ga utješimo, no nikako nam nije išlo.

Ja sam sa svojim bio na moru u zadnjoj dekadi jula, a Vule Vu opet u prvoj dekadi avgusta. Šojkina majka je svjesno preskočila more uz pomoć računice da je i njoj i sinu joj sada dragocjen svaki dan u zavičaju. Svaki dan u zavičaju u Šojki je, međutim, poticao unaprijed projektovanu nostalgiju.

Kad smo se jedanaestog avgusta, poslije tri nedjelje razdvojenosti, iznova zajedno našli sva trojica, atmosfera je bila napeta. Svi smo znali da nam vrijeme ističe. To je, međutim, bio razlog više da se pravimo da je sve u redu. Dolazak luna-parka nam je svima dobro došao. Sve je, znači, bilo kao i ranijih godina. Nema ničeg novog ni drukčijeg. Nema laži, nema prevare.

Nekoliko godina ranije, svi smo se ložili na *Top Gan*. Film smo prvo gledali u bioskopu, a poslije i na videu. Svi smo se ložili na romansu Toma Kruza i Keli Mekgilis i na pjesmu *Take My Breath Away*. Ložiona na Toma Kruza učinila je da se te godine svi naložimo i na *Dane grmljavine* i njegovu romansu sa Nikol Kidman. Takođe, svi smo voljeli pjesmu *Show Me Heaven*. Po toj *rajskoj* liniji voljeli smo i pjesmu od Belinde Karlajl *Heaven is a Place on Earth*. Obje te pjesme su se stalno vrtile iz zvučnika u luna-parku te famozne hiljadu devetsto devedesete.

Dani grmljavine bio je film o Formuli 1. Bili smo pet godina daleko od mogućnosti da polazemo vozački ispit, ali svi smo tripovali da znamo da vozimo. Očevi bi nam ponekad na nekom velikom parkingu ili kraj vikendice dopustili da upalimo kola, da malo vozimo naprijed-nazad, a to je bilo dovoljno da počnemo da zamišljamo vlastite trijumfe na Velikoj nagradi ove ili one zemlje.

Ipak, jedna je stvar to bojažljivo upravljanje velikim automobilom, a nešto sasvim drugo – stoput bolje i stoput zabavnije – zajebancija sa autićima na autodromu.

Momci stariji od nas samo godinu ili dvije već su počeli da dolaze na autodrom sa djevojčicama, često i iz naše generacije, odnosno razreda. Za njih je luna-park već imao uglavnom pseudoromantičnu konotaciju. Sjedili bi zajedno u autiću, dodirivali se koljenima, šaputali jedno drugom nešto na uho, a na povratku kući, mračnom cestom iza Lašve, vjerovatno su padali i prvi poljupci. Mi još nismo bili u tom folu. Autići su nas zanimali kao simbol slobode. Bili smo duplo mlađi od Toma Vejtsa u momentu kad je napisao i otpjevao pjesme sa albuma *Closing Time*, ali to je otprilike ono osjećanje iz prve pjesme sa ovog albuma: *Freeway cars and trucks, freeway cars and trucks, freeway cars and trucks... Stars beginning to fade.*

Zvijezde bi se obično tek počele ukazivati na još uvijek dnevnom nebu, kad bismo stigli do luna-parka. Nismo odmah kupovali žetone, odgađali bismo zadovoljstvo, ali pogledi su nam spontano letili prema improvizovanom kiosku u kojem je sjedila sisata plavuša od četrdesetak godina koju su zvali Dada. Ona je prodavala žetone. Dese-tak godina kasnije, internet i film *Američka pita* proslaviće skraćenicu *MILF*. Dada je bila to, samo što za to još uvijek nije postojalo ime.

Osim Dade, luna-park su vodili još i Goca, Dino i Sesko. Goca je bila Dadinih godina, ali pretjerano mršava i ispijena, sa više malja po licu nego što smo ih mi u to doba imali. Dino je izgleda bio Gocin muž. U potaji smo ga zvali Goci, ne zbog Goce, nego zato što je bio tamnoput, cigan-ski tamnoput, a nama je šatrovačka permutacija nadimka

Cigo djelovala duhovito. Sesko je bio u ranim dvadesetim i radio je kao neka vrsta faktotuma: sa Gocijem je upravljao ringišpilom i *Hali-Galijem* i još je funkcionisao kao obezbjeđenje u cijelom luna-parku, pazeći da se neko ne potuče ili da se ne napravi neka pijanska frka.

Kad bi pala noć, kupili bismo najprije po četiri-pet žetona za autiće. Ispucali bismo ih za po petnaest-dvadeset minuta, i ne izlazeći svako iz svoje omiljene mašine. Onda bismo izišli, prošetali malo okolo, vratili se i kupili još po dva-tri žetona. Sada bismo, međutim, odvezli jednu vožnju, pa pauzirali tri-četiri, pa opet odvezli jednu i tako. Na kraju, prije nego je bilo vrijeme da se krene kući, uzeli bismo još po jedan žeton i odvezli tu posljednju vožnju tiho i zamišljeno, trudeći se da se ne sudaramo, držeći volan jednom rukom, dok bi druga bila naslonjena na bradu. Onda bismo se šutke vratili kući.

Jedne noći, nakon što smo istrošili sav džeparac za to veče, nismo krenuli kući. Otišli smo do kluba radio-amatera, naslonili se leđima na zid i sjeli na asfalt. Bilo je vrelo veče, vedro, s dosta mjesečine. Gledali smo svjetla luna-parka pred sobom, a Šojka je rekao: „Ne ide mi se u Njemačku.“ Vule Vu je uzdahnuo, a ja sam rekao: „Ima li šanse da ostaneš kod starog?“ Šojka je rekao da mu je to palo na pamet, da je čak nešto pokušao i da izvidi kod starog, ali da mu je ovaj rekao da se ne zajebava, nego da se pakuje i sve se od sreće udara nogom u guzicu. Rekao mu je da će ovdje biti sranja i da je njemu kao ocu drago što mu sin ide, mada će mu mnogo nedostajati. Šojka je rekao: „Kako bi bilo dobro da sam odrasla osoba, mislim, ne, da sam ovakav kao sada, ali da mogu da živim sam.“ Nasmijali smo se svi zajedno. Rekao sam: „Treba nešto

da uradimo.“ Vule Vu je rekao da ne možemo ništa da uradimo. Šojka je rekao da je ovo jedna od onih noći kad ti se čini da je sve moguće. Bilo je kasno kad smo krenuli kući. I u luna-parku su svjetla već bila pogašena. Na klupici pored ringišpila, Sesko i Dada su sjedili, pušili i pili pivo.

„Brate, kako je super ovom Sesku“, rekao je Vule Vu. Ja sam rekao: „Tako ti je to, nekom je život majka, a nekom maćeha.“ Šojka je rekao da su njegov život majka i očuh.

Moji su se naljutili što sam kasno došao kući. Rekli su da sam premlad. Nadurio sam se i otišao u svoju sobu.

Kad smo se sutradan oko podneva svi našli pred Šojkinom zgradom, ispostavilo se da su sinoć i njih dvojica popili roditeljske pridike, a Vule Vu je izgleda dobio i batine. Sva trojica smo ostali i bez džeparca. Lutajući besciljno gradom, vidjeli smo da je ledina na kojoj je još sinoć bio luna-park prazna. Vule Vu reče kako je ovih dana čuo Gocija da pominje kako za koji dan idu u Bugojno.

Ja sam rekao: „Odlazi cirkus.“ Šojka je rekao: „Haj'mo za njima.“ Nije prošlo ni petnaest minuta, a plan je bio spreman. Idemo pješice prema Bugojnu, u nekom trenutku ćemo početi da stopiramo, tamo ćemo da se dogovorimo s Gocijem da nas primi u luna-park, radićemo šta god treba, samo za smještaj i hranu.

Nismo se vraćali kućama po stvari. Bojali smo se da roditelji po tome ne shvate da smo otišli. Ključ uspjeha je bio u tome da što više vremena prođe prije nego počnu da nas traže.

Prošli smo kasarnu, popeli se uz Kalibunar, pa izišli na glavni put. Do Donjeg Vakufa je bilo dvadeset devet kilometara. Do Bugojna je onda još petnaest-dvadeset.

Treba da hodamo dok se ne umorimo, to je bila ideja, a tek onda krećemo da stopiramo.

Već negdje iznad Gospinog vrela, poslije možda pola sata hoda, shvatio sam da mi se ide kući. Nisam se usudio da to kažem glasno. Šojka i Vule Vu su već fantazirali o tome kako ih Dada poučava onim stvarima.

„Ej, Harkane, što si se ušutio?“, pitao je Šojka. Rekao sam kako razmišljam hoće li Goci uopšte da nas primi. Vule Vu se navio i počeo da priča kako sigurno hoće, kako njima zapravo fali radne snage, a kako smo im mi super jer ne tražimo mnogo. Slegnuo sam ramenima.

Sad smo svi hodali šutke. Pojma nisam imao šta se njima dvojici vrti po glavi. Pretpostavljao sam da je Šojki sad sve draže od Njemačke, a da je Vule Vu zbog batina bijesan na svoje.

„Pitam se kad će moja stara okrenut' miliciju“, rekao je najednom Šojka. Vule Vu reče: „Valjda će čekati do sutra.“ Šojka je rekao da nema teorije i da će biti dobro ako ne okrene prije deset uveče.

Kad se naoblačilo, Vule Vu je rekao: „Neće valjda kiša.“ Pomislio sam da možda i hoće, blizu je septembar, kiše samo što nisu, ali sam šutio. Šojka kao da mi je čitao misli. Rekao je: „Kamo sreće da je maj, imali bismo tri-četiri mjeseca lijepog vremena pred nama.“

Hodali smo već tri sata pa smo stigli pred Turbe. Kod džamije na ulazu u mjesto bila je česma na kojoj smo se napili vode. Vule Vu reče: „Hajde da stopamo.“ Šojka i ja smo se pogledali. Činilo mi se da ni njemu nije do toga, da bi se najradije vratio, ali da ne zna kako da to naglas kaže. A dok smo se mi tako gledali, Vule Vu je već digao palac. I mi smo nevoljko digli palčeve, no kola su samo

šibala mimo nas. Znao sam da to baš nije neko tipično auto-stopersko osjećanje, ali bilo mi je drago što je tako.

I dok smo mi uzalud stopirali s desne strane ceste, na lijevoj strani nam je stao jedan crveni golf. Vozač je otvorio prozor i povikao: „Vanja!“ Vule Vu je ispod glasa rekao: „Jebiga, čika Jasko.“

Čika Jasko je bio njegov prvi komšija, vrata do vrata. Dobacio je: „Momci, stopate s pogrešne strane.“ Šutke smo prešli cestu i zgurali se na zadnje sjedište.

Zapričavao nas je tih nekoliko minuta vožnje, a odgovarao mu je uglavnom Vule Vu. Ostavio nas je pred muzejom, a mi smo se razišli kućama. Bilo smo gladni, čekao nas je ručak.

Šojka je otišao u Njemačku, a Vule Vu i ja smo se intenzivno družili i idućih godinu i po dana, sve dok nije počeo rat. On se tada s porodicom preselio u Vojvodinu. Luna-park nikad više nije došao na ledinu između gimnazijske sportske dvorane i kluba radio-amatera. Poslije rata, tu su počeli da zidaju neku novogradnju, ali je nikad nisu završili.

Šojka danas radi u marketingu, Vule Vu u nevladinom sektoru, a ja pišem za novine. Vidimo se svakih nekoliko godina. Pitam se ponekad šta bi bilo da smo onog avgustovskog dana uspjeli doći do Bugojna.

Beleška o piscu

Muharem Bazdulj (Travnik, 1977), pisac, novinar i prevodilac. Diplomirao je i magistrirao na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Dosad objavio desetak knjiga, među kojima su zbirke priča *Druga knjiga* i *Čarolija*, te romani *Sjetva soli* i *April na Vlašiću*. Novinarstvom se bavi od 1996. godine. Pisao i piše za

mnoge medije u regionu i svetu. Trenutno redovno objavljuje u sarajevskom dnevniku *Oslobođenje* i beogradskom nedeljniku *Vreme*. Izabrane kolumne objavio je u dve knjige: *Filigranski pločnici* i *Karlovački mir*.

Knjige su mu prevedene na engleski, nemački i poljski jezik, a pojedine priče, eseji i kolumne na još petnaestak jezika. Njegove kratke priče objavljene su u prestižnim svetskim antologijama kakve su *Best European Fiction*, *The Wall in My Head*, te *Naar de Stad*. Dobitnik je više književnih nagrada, među kojima je i nagrada Otvorenog društva BiH – Fondacija „Soroš“, za najbolju knjigu kratkih priča u Bosni i Hercegovini 2000. godine (zbirka *Druga knjiga*).

Živi u Beogradu.

MARKO VIDOJKOVIĆ
(K)NELE

Lupanje escajgom sa zakasnelih nedeljnih ručkova, uz zvuk pranja sudova umazanih nedeljnim ručkovima završenim na vreme, odjekivali su Blokom 63. Nele Knele sedeo je na stepeništu koje razdvaja mali fudbalski teren kraj atomskog skloništa u kom je bio muzički studio od zgrade u kojoj su živeli on, njegova majka i njegov otac. Brzo je palcem prevlačio preko ekrana mobilnog telefona, po deseti put proučavajući šta ima novo na *Fejsu*. Tri devojčice iz sedmog tri su se slikale na obližnjem keju. Sve tri su pućile usta. Sve tri su imale sise. Neletu se malo ukrutio, dešavalo se to tih dana, tako nekontrolisano, u svim mogućim situacijama, na svim mogućim mestima. Malo je razvukao šuškvu trenerku, da bi mu erekcija ostala neprimećena, a kada je ugledao Peru Bosanca i Šukija iz sedmog jedan kako se slikaju pored nečijeg motora, sa naočarima za sunce na očima i velikim zlatnim lancima oko vrata, erekcija je nestala.

Duboko je udahnuo i pogledao novobeogradsko vrelo plavo nebo. Ni ptice, ni oblaka. Po pustom fudbalskom

terenu trčkarao je mali beli maltezer kojeg je šetala debela baba ofarbana u crveno, koja je živela u zgradi preko puta. Kuće je dotrčalo do Neleta, a on mu se obradovao.

„De si, mali, bre“, rekao mu je nežno i pomazio ga po glavi, a ovaj je, sav srećan, mahao levo-desno, ne samo repićem, već celim dupetom.

„Laki, dođi ovamo!“, oglasila se baba, ali Laki je svojim malim hrapavim jezikom ushićeno lizao Neletovu levu šaku kojom ga je dečak češkao po bradi. „Laki, dolazi! Laki, fuj to!“

„Ajde idi“, rekao je Nele psu, a ovaj se tek tad okrenuo i otišao.

Utom je začuo užurbane korake iza sebe. Okrenuo se i spazio Mišu Legiju kako mu se približava. Miša i Nele živeli su ulaz do ulaza, a u klupi su sedeli jedan do drugog, u svom sedmom dva. Miša je, poput Neleta, nosio šuškvu trenerku, patike sa vazдушnim đonom, a preko mršavog dečakčkog trupa mu je visila majica ispod koje se krio mali zlatni lanac.

„E, 'de si, e“, promrmljao je Nele, a Miša je seo pored njega.

„Evo me, tebra, e“, odgovorio je i ispružio mu pesnicu u znak pozdrava. Miša ju je kucnuo svojom desnom pesnicom.

„El dolazio ovaj?“

„Nije, čekam ga već pola sata. I tebe čekam pola sata, pičko!“

„Izvini, brate, morao sam da ga izdrkam. Drkam pet puta dnevno, 'el to normalno?“

„Ja nekad i češće. Keva će da me rokne kol'ko se često zaključavam u klonju.“

„Ha-ha, ludilo, tebra! 'Oćeš malo? Ostalo mi na ruci“, upitao je dečjim glasom Miša, pritisknuvši svoj lepljivi desni dlan na levi obraz svog najboljeg druga.

„Alo, bre, marš u pičku materinu!“, skočio je Nele.

„Dođi, dođi, ima još!“, pojurio ga je Miša.

Nekoliko sekundi jurili su se po terenu za mali fudbal. Tokom te bezbrižne dečje jurnjave, Neletu je na asfalt ispao skakavac, baš pred noge Lakijeve vlasnice. U trenutku udara skakavac se rasklopio, pa je njegova oštrica od nerđajućeg čelika sevnula na suncu. Nele se sagnuo, podigao ga, sklopio sečivo i uputio prezriv pogled komšinici. Bio je to idealan trenutak za trošenje tog pogleda, toliko često vežbanog pred ogledalom. Baba je progutala knedlu. Nije mogao da iskulira nalet zadovoljstva, pa se nasmejao glasno izgovorivši: „Ha!“, posle čega je otrčao ka dečjem igralištu, odakle je Miša dovikivao:

„Ajde, tebra, previše je matora za tebe! Gde su ti oči?!“

Tek što su seli na klupicu, opazili su kako crni audi skreće iz Jurija Gagarina na trotoar, pa zatim pešačkom stazom, preko travnjaka i terena, stiže pravo pred atomsko sklonište.

„Evo ga“, izgovorio je tiho Miša, nepotrebno, jer je Nele već ustao sa klupice i krenuo ka kolima.

Ušli su na zadnja desna vrata, prvo Miša, pa za njim i Nele. Za volanom je sedeo Kiki, koga su dečaci iza leđa zvali Lisac jer je bio uhapšen na najgluplji mogući način – tokom igranja malog fudbala u svom bloku, nedaleko od Studenjaka. Nekakva baba, koja je silne godine provela gledajući komšiluk sa svog prozora, pozvala je policiju i prijavila kako diler igra fudbal, a droga mu se nalazi skrivena kraj jednog drveta, ona zna tačno kod kog. Potom

je usledilo suđenje, Kiki je dobio pet godina, a sada, posle četiri godine provedene u Sremskoj Mitrovici, bio je na uslovnoj slobodi.

„De ste, klinici.“

„Dobar dan“, odgovorio je Miša, a Nele je samo klimnuo glavom.

Kiki je otvorio kasetu ispred suvozačkog sedišta, u kojoj je sevnuo hromirani pištolj. Izvadio je nekoliko paketića i dao ih Miši.

„Legija, ova dva odneseš do školskog, čekaće te onaj smrad Mile tamo. A ova tri odneseš do kafića, tamo onog, i daš liku za šankom. 'El jasno?“

„Jasno“, odgovorio je Miša.

„A ovog vodiš sa sobom, zašto? Da mu daš pola love? Ne razumem.“

„Pa, mi sve zajedno...“

„Je l' idete i da kenjate zajedno? Jebote, ja sam išao sam za Zagreb na Partizanovu tekmu! I sam sam pljačkao pumpe usput! Ajde sevaj, brzo, idem na jedno mesto, pa ću da se vratim za pola čuke. Ima ovde žandara pun kurac, nasisaju mi se baš istog.“

Počeo je da turira, što je bio signal za rastanak. Nele je otvorio vrata, a Lisac im je na izlasku dobio:

„Ova dva po soma i po, ova tri po dva soma! Nemoj se zbuniti! Ako onaj smrad Mile krene da vrda za keš, znaš šta da mu kažeš!“

Čim su zatvorili vrata, Lisac je na fudbalskom terencetu okrenuo kola i vratio se na ulicu istim putem kojim je i došao. Dečaci su na trenutak ostali sami, a onda je, iz pravca poljane gde je ponekad gostovao mali zabavni park, na teren banula Andrea vozeći rolere. Imala je

smeđu kovrdžavu kosu do pola leđa, velike smeđe oči i gotovo stalno osmeh na licu. Živela je u zgradi prekoputa Miše i Neleta i bila je predsednica njihovog odeljenja. Sise nije imala.

„Gde ste, drugari!“, veselo ih je pozdravila, obrnula vešto jedan krug oko njih, a onda se zaustavila. „Kuda ćete?“

„Idemo nešto do školskog“, rekao je Nele, a Miša ga je munuo laktom.

„A šta ćete tamo? Što ga udaraš, nemoj da misliš da nisam primetila!“

„Ma, idemo samo nakratko, ne smemo da ti kažemo“, ubacio se u razgovor Miša, koga je nerviralo što je Nele tako očigledno slab na nju.

„Je l' mogu sa vama? U stvari, što bih vam tražila dozvolu, pa to je naše školsko! Svima nam je dozvoljen pristup, zar ne?“

„Bolje možda da nas sačekaš ovde, sad ćemo mi brzo...“, pokušao je da se izvuče Miša.

„Jeste, i šta da radim ovde? Da glumim statuu ili... čekaj...“, zastala je usred rečenice, jer joj je pozvonio mobilni. „Ćao, mama!... Da, to su Miša i Nele!... Ma ne, idemo samo do školskog!... Važi, pitaću ih!“

Prekinula je vezu, a onda je mahnula svojoj majci koja se nalazila na terasi njihovog stana na šestom spratu. I dečaci su mahinalno mahnuli, a Andrea im je prenela:

„Pita vas moja mama što se oblačite kao džiberi. Hi-hi, vidimo se u školskom!“, zacvrkutala je i jurnula ka drugoj strani bloka.

„Šta će nam ona, jesi lud?“, iznervirao se Miša.

„Ma, kakve veze ima? Neće nikom da kaže. Neće ništa ni da shvati“, odgovorio je Nele i pošao ka školskom dvorištu.

„Neće da shvati? Ima sve petice još od prvog razreda! Sve će da shvati!“

„Ma, znamo se još od vrtića, neće da druka.“

„Ne mora ona da nas druka“, rekao je tiho Miša i osvrnuo se oko sebe, „ali vidiš da je keva prati u stopu. Može slučajno nešto da primeti, pa ćemo da najebemo! Lisac ima opet da ide u zatvor, a pre toga će nas pregaziti audijem!“

Nedugo potom, dečaci su stigli nadomak školskog dvorišta, a iz jednog žbuna provirila je glava Mileta narkomana.

„Pst, pst, ej, klinici!“, siktao je, sav u znoju.

„Dobar dan, čika Mile“, javio mu se Miša, a Nele je samo klimnuo glavom.

„Je l' vam dao Kiki ono za mene?“, izgovorio je, a glas mu je zadrhtao.

„Jeste, čika Mile“, odgovorio je Miša. „Dužni ste nam tri hiljade dinara za prethodna dva i još tri hiljade za ova dva.“

„Jao, he-he, baš ti dobro ide matiš, e?“, preznojavao se Mile. „Recite Kikiju da ću sutra da mu donesem sve, otići ću do Studenjaka, evo...“

„Kiki je rekao da nam date bar četiri hiljade sad i još dve hiljade sutra ili će vam pucati u zdravu nogu“, hladno je odgovorio Miša, a Neletu je pogled pao na Miletove noge koje su obe delovale potpuno funkcionalno.

„Ha, to je rekao? Uf, pa, ovaj...“, krenuo je Mile da se češe, a onda je iz zadnjeg džepa izvadio pregršt novčanica od pedeset i dvadeset dinara. „Evo, ovde ima skoro dva soma, to sam uspeo da skupim, nemam više, keve mi rođene...“

„Dobro, evo onda jedan, a sutra drugi, kad skupite još“, izgovorio je Miša, ščepao pare i tutnuo mu paketić u znojavu košcatu šaku.

„Uf, jedan? Malo je jedan, samo će da me... a i moram da odnesem drugi... ovaj...“, brbljao je Mile, a dečaci su ga gledali bez reči. „Dobro, okej, sve kul, evo sutra... zvaću ja Kikija... on će vam javiti... ovde ćemo... idem sad, čao, klinci, super ste! Ti, mali“, obratio se iznenada Neletu, „pozdravi čaleta! Je l' svira i dalje?“

„Hoću, hvala. Svira.“

„Pametno... Ko svira, zlo ne čini, tako nešto...“, promrmljao je Mile, okrenuo se i žurnim korakom pošao ka staroj Bežaniji.

„Kakva budala, šta mu je?“, čudio se Nele.

„Lisac kaže da nikad ne uzimamo heroin, postaćemo kao Mile.“

„Heroin? Pa, nismo ludi valjda!?“

„Niste ludi, ali ste glupi, čim ste ovde našli da valjate“, začuo se glas iza njih.

Okrenuli su se hitro i ugledali Crnog Petra, šesnaestogodišnjaka koji je išao u ATŠ. Zvali su ga Crni, jer je nosio isključivo crne trenerke i crne majice, a bio je i dvaput privođen zbog pokušaja ubistva. Ni za jedno nije bio osuđen, pošto mu je otac bio policijski pukovnik.

„Ne valjamo, nego smo...“

„Nego ste Kikijeva kurirska služba? Lepo se setio, matori dripac, da upošljava dečurliju koja ne mogu kri-
vično da odgovaraju. Ajde, izvrći džepove!“

Miša i Nele su stajali i ćutke gledali, Miša u zemlju, a Nele ka suncem okupanom soliteru u kom je živeo.

„Šta gledate, bre? Izvrćite džepove, da vam ne izvrnem kožu s leđa!“, zarežao je Crni Petar i zadigao majicu ispod koje se ukazao mali crni pištolj, *Zastava 7.65*, zadenut u donji deo trenerke.

Tenzija je trajala nekoliko sekundi, a kad se Crni Petar mašio za dršku pištolja, dečaci su se okrenuli da pobegnu. Ipak, to nije bilo izvodljivo, pošto su im se u međuvremenu s leđa prikrali Petrovi ortaci Ludi Đole i Mali Mare. Obojica šesnaestogodišnjaci, stanovali su, kao i Petar, u susednom Bloku 62.

„Kuda, moljci?“, zarežao je Mali Mare i ščepao Mišu za ruku. „Ti si onaj što samog sebe zove Legija? Alo, majmune, šta bi pravi Legija rekao da zna da si mu ukrao nadimak?!“, izgovorio je i lupio ga otvorenom šakom po temenu. Udarac je bio prilično jak, pa je Miša Legija pao, a iz džepa su mu ispale Miletove pare i dva od tri paketića koja je trebalo da odnese u kafić.

„Šta je ovo? Plen?“, primetio je Ludi Đole i hitro zgrabio pare. „Pa, ovde ima skoro soma dinara!“, izgovorio je prebrojavši ih. „Taman da izvedemo neke pičke na sokić.“

„I ono uzmi!“, zapovedio je Crni Petar, a Mali Mare je dohvatio dva paketića i strpao ih u džep. „E, tako. A sad, marš u pičku materinu odavde! Da vas nisam video u školskom, osim kad idete u školu, pederi!“

Nele, koji je sve vreme držao ruku u džepu i čvrsto stiskao skakavac, spreman da ga izvadi ako Miša pokaže bilo kakav znak otpora bandi Crnog Petra, prvi se okrenuo i pošao natrag ka atomskom skloništu. Kad je prešao nekoliko metara, Miša ga je sustigao.

„Dobro smo se izvukli, ovi nisu normalni“, primetio je Miša.

„Stvarno, zašto sebe zoveš Legija? A pravi Legija je na robiji.“

„Pa šta?“

„Kako 'pa šta'? Ne mogu dvojica da budu Legija, pogotovu ako je jedan od njih pravi Legija!“

„Ali to je njemu u čast! Siguran sam da se ne bi ljutio da zna. Mislim da bi mu, čak, bilo i drago! Uostalom, ti sebe zoveš Knele, a pravi Knele je uveliko bio legenda kad si se rodio! Koje je to tek svetogrđe! Samo je jedan Knele!“

„Rodio sam se tačno deset godina od njegovog ubistva, na isti dan! Imam sva prava sebe da nazovem Knele!“

„Mislim da ni jedan ni drugi niste u pravu“, začuo se Andrein glas iza njihovih leđa, a dečaci su se hitro okrenuli, stegnutih pesnica.

„Šta nam se prikradaš, jesi li normalna?!“, dreknuo je Miša.

„Vama dvojici može da se prikrade i krdo afričkih bivola, ha! Ako baš želite da izigravate kriminalce, bolje smislite sebi neka originalna imena, a ne tako, kao debili. Evo, vidite Crnog Petra. Baš je nekako opasan s tim imenom i tako sav u crnom...“, zarumenela se Andrea i trepnula dvaput.

„Ma da, sav je opasan, sa ćaletom pandurom!“, razjario se Nele, pre svega jer ga je pogodilo to što joj se taj naoružani nosati kreten dopadao. „A Ludi Đole i Mali Mare? Bio je jedan Ludi Đole s Voždovca i jedan Mali Mare s Dorćola, devedesetih! Čuo sam ćaleta kad je pričao sa svojim basistom! Jako originalno, nema šta“, dodao je.

„Pa, dobro. Ako vam je ambicija da budete kao njih dvojica, onda budi Nele Knele, a ti budi Miša Legija. Htela sam samo da kažem da je Crni Petar mnogo veća faca i od njih dvojice i od vas dvojice! Evo, ti, u stvari, možeš da budeš Miša Mala Piša, a ti Nele Krele, hi-hi-hi!“, zakikotala

se i odjurila na rolerima, pošto je znala da će posle ove poslednje rečenice krenuti da je ganjaju po bloku.

„Znači, uzeli vam Miletove pare i dva keta vutre“, rezimirao je Lisac, namršteno gledajući kroz šoferšajbnu ka nekadašnjem atomskom skloništu u kom je sada bio muzički studio.

„Ali, da znate, Mile nam je rekao da je skupio skoro dve hiljade dinara, a ispostavilo se da tu nije bilo ni hiljadu...“, pojasnio je situaciju Nele.

„Dobro, jebote, jesam te pitao nešto?“, okrenuo se Lisac ka njemu. Bio je prosed, slomljenog nosa, poluspuštenih kapaka, za nijansu stariji od Neletovog oca kome je bilo četrdeset godina.

„Niste.“

„Pa šta onda brbljaš, koji kurac krasni?“

„Izvinite.“

„Lako ću ja sa Miletom, ubaćiću ga u devedeset peticu, pa nek džepari jedan krug i biće love do krova. Nego, ostali smo dužni onom iz kafića dva keta, imamo jedan, taj jedan niste odneli nego ste došli ovamo da mi kukate zbog onog pandurskog kopileta, jebo sam mu sestru. A stvarno sam je jebô, he-he...“

Dečaci su ćutali, pre svega jer ih Lisac ništa nije pitao.

„Dobro, u kurac, idemo avdijom do kafića, pa ćeš ti, Legija, da izađeš i da završiš posao, a za ona dva što su ti ovi uzeli dođeš mi još dve šeme. Je l' jasno?“

„Avdijom?“, zbunio se Miša.

„Audijem, jebote, kol'ko ste vi klinici tupavi, 'el vas uče nešto u toj školi!“

Lisac je ubacio u brzinu i audi kvatro automatik je zaurlao. Izašli su u Jurija Gagarina, pa odatle u Nehruovu,

da bi se zaustavili kod ležećeg policajca, pedesetak metara od kafića.

„Ajde, paljba“, naredio je Lisac, a Miša je izašao iz kola. „A ti, mali, ostaješ sa mnom. Previše sranja pravite kad ste u tandemu.“

Nele je ostao na zadnjem sedištu, a Lisac je iz piksle izvadio polovinu džointa i pripalio ga. Uvukao je dug dim, koji je zadržao nekoliko sekundi, a zatim ga ispustio iz pluća uz tihi pušački cijuk.

„E, tako. Sad je bolje. Tebe neću da nudim, još si mali. A i ostaće više za mene. Nemoj da sam te ikad video da pušiš pljuge, nabiću ti celu paklu u grlo. Samo vutru, vutra je keva.“

Narednih nekoliko minuta proveli su u tišini, a onda se na zadnjim vratima audiya pojavio Miša.

„Uzeli su mi... i zlatan lančić... i treći paketić...“, dah-tao je, sav raščupan i musav.

„Ko?! Pandursko kopile i oni njegovi?!“, iznervirao se Lisac.

„Da.“

„Idemo da im jebemo mater! Šta imate od oružja?!“

„Ovaj... ja nemam ništa“, pokunjeno je priznao Miša.

„Ja imam skakavac“, rekao je Nele.

„Skakavac?! Šta si ti, osnovna škola?“

„Pa, ovaj, da.“

„A, da. Dobro. Pokret“, naredio je Lisac, dohvatio pištolj i izašao iz kola. „Gde su?“

„Eno ih, na igralištu za basket“, rekao je Miša, a Kiki je, sa sve pištoljem u ruci, potrčao ka obližnjem terenu gde su dve grupe srednjoškolaca igrale basket.

Zaleteo se pravo ka Crnom Petru i, pre nego što je ovaj stigao da reaguje, raspalio ga pištoljem po glavi. Petar se bez svesti prosuo po terenu, a Miša i Nele su zinuli u čudu.

„Marš svi kućama, jebô sam vam keve! A nekima i jesam, he-he!“, zagrmeo je Lisac, a deca koja su igrala basket su otrčala. Uperio je pištolj u Malog Mareta i Ludog Đoletu. „Ne i vas dvojica, jebô sam vam sestre u čmar! Lezi dole!“

Mali Mare i Ludi Đole su legli na beton potrbuške.

„Ruke na potiljak!“, dreknuo je Lisac i pritisnuo kole-nom leđa Malom Maretu. Počeo je da ih pretresa. „Opa, parice, a evo i gudrice, a evo ga i tvoje lanče, siso“, rekao je i dobacio Miši njegov zlatni lanac. „Pa onda, kuhinjski nož... Šta će ti ovo, balavac, kuvaš ručak?“, klepio je drškom noža Malog Mareta po glavi. „Pa onda, da vidimo... Šta je ovo, koji kurac, nemate ništa osim onoga što ste oteli ovoj balavurdiji?“

„Ovaj...“, promucalo je Mali Mare, a Lisac ga je raspalio drškom pištolja po glavi.

„To je bilo retorično pitanje, buvo jedna!“

„Nemojte, čiko, molim vas!“, zavapio je Ludi Đole. „Ova dvojica vas iza leđa zovu Lisac! Pričaju da ste glupi što ste završili u zatvoru zbog malog fudbala, pa zato Lisac...“

Lisac je zadenuo pištolj za pojas svoje bele *guči* trenerke i prišao Miši i Neletu.

„Lisica, a?“

Dečaci su ćutke gledali dole, a Lisac se nervozno oblizivao.

„Lisac...“, promucalo je Nele.

„Lisac... Sviđa mi se. Svakako je bolje nego Kiki – ustaška bombona. A ti, mala drukaro“, obratio se Ludom Đoletu, „sad ću jezik da ti odsečem!“

Lisac je seo Ludom Đoletu na leđa, levom rukom mu podigao glavu, a desnom je gurao kuhinjski nož u njegova usta.

„Ne otimaj se, promašiću, he-he...“

Začuo se vrisak. Lisac, Miša, Nele i Ludi Đole pogledali su ka Andrei koja je uplakana stajala na ivici igrališta. Lisac je ustuknuo.

„Izvini, devojčice, samo da sredim neke stvari, pa možeš da nastaviš da uživaš u rolšuama“, izgovorio je zadihan od rvanja sa Ludim Đoletom. „Ti, okreni se“, naredio mu je, a Ludi Đole se poslušno okrenuo na leđa. „Ustaj, neću valjda da te jebem.“ Ludi Đole je ustao, a Lisac mu je opalio šamar od kojeg je ovaj pao u nesvest. „E, tako. Sad smo završili ovde. Vas dvojica ste otpušteni. Naći ću nova dva mlađa maloletnika koja će da mi pomognu u poslu, a vi štrikajte, ili heklajte, ili drndajte gitare kô vaši matorci. Samo nemojte više da pokušavate da budete kriminalci. Evo, samo ću da vam izdelim po par šamara, jer džabe teorija bez praktičnog dela nastave. Dođi ti, Legija, prvi...“

„Nemojte, molim vas!“, zavapila je Andrea, a Lisac se prenuo.

„Šta? Što?“

„To su mi drugari iz odeljenja. Potpuni debili. Totalno bezopasni. Neće više da glume kriminalce, ja garantujem za njih. Nemojte da ih tučete“

„Ti garantuješ? Priđi malo, svega ti.“

Andrea mu je prišla na nekoliko metara.

„Kako se zoveš?“

„Andrea.“

„Andrea...“, zamislio se Lisac, a onda se dosetio. „Čekaj, je l' tebi Milica keva?“

„Jeste.“

Na licu mu se pojavio gotovo dečji osmeh.

„I dalje živite sa babom i dedom?“

„Sa bakom. Deko je umro pre tri godine.“

„Da, tad sam bio u mar... na masteru. Ovaj... Pa, pozdravi Micu, ovaj, mamu. Reci Kiki je pozdravio.“

„Hoću, čika Lisac.“

„A sad, odoh u štek, ovo malo govno će da plače svom matorom jer sam ga bacio u zimski san. Vi, mamine maze, ovoj gospođici da zahvalite što niste otišli kući sa zauškama!“

Prišao je Crnom Petru koji je i dalje bio u nesvesti, izvukao mu pištolj iz trenerke, zadenuo ga pored svog za pojas i trkom otišao ka audiju.

„Dužni ste mi za ovo“, zacvrkutala je Andrea, okrenula se i odjurila na rolerima ka svojoj zgradi.

Miša i Nele su se ćutke vratili u blok. Kada su stigli pred atomsko sklonište, Miša je svom najboljem drugu pružio ruku.

„Bio si u pravu. Od danas sam ponovo Miša. Jedan je Legija.“

„I ti si bio u pravu. Jedan je Knele.“

„Aj' zdravo, idem kući da ga izdrkam, pod stresom sam.“

Miša se okrenuo i otišao, a Nele je seo na stepenište. Izvadio je skakavac iz džepa, pritisnuo je dugme i sečivo je iskočilo. Gledao je svoj odraz u njemu. Ni traga od brkova. Oči boje neba. Trepavice svetle, dugačke, kao kod neke devojčice. Pritisnuo je dugme i vratio sečivo u dršku, a zatim i u džep.

„E, mali, gde ti je pajtos?“, začuo je iza sebe glas svog oca. Držao je futrolu s električnom gitarom na ramenu. Bio je u starkama i majici na kojoj je pisalo *Exploited*.

„Otišao malopre kući.“

„Šta ste radili? Niste valjda sve vreme bili tu, na stepeništu?“

„Sve vreme smo bili ovde.“

„Dobro, i to je napredak u odnosu na sedenje ispred kompa. Eno ga Ljubiša, aj' vidimo se“, rekao je Neletov otac i pošao ka svom basisti koji je, sa instrumentom na ramenu, nailazio iz pravca benzinske pumpe.

„Tata!“

„Šta ti je?“, iznenadio se ovoj reči Neletov otac. „Da nisi bolestan?“

„Je l' mogu ja sa vama na probu?“

Beleška o piscu

Marko Vidojković rođen je u Beogradu, 1975. Po obrazovanju je pravnik. Objavio je romane *Ples sitnih demona*, *Đavo je moj drug*, *Pikavci na plaži*, *Kandže*, *Sve crvenkape su iste*, *Hoću da mi se nešto lepo desi odmah*, *Kandže 2: Diler i smrt* i *Urednik*, kao i zbirke priča *Bog ti pomogo* i *Priče s dijagnozom*. U jednotomnom izdanju u tvrdom povezu objavljene su *Kandže* i *Kandže 2: Diler i smrt*, koje prati CD sa audio-knjigom. Za roman *Sve crvenkape su iste* dobio je „Vitalovu nagradu“ za najbolju knjigu objavljenu u 2006. Za roman *Kandže* dobio je nagrade „Zlatni bestseller“ i „Kočićevo pero“. *Kandže* i *Sve crvenkape su iste* prodati su svaki u po više od 20.000 primeraka. Priče je objavljivao u časopisima *Zbilja*, *Duga*, *Književni magazin* i mnogim drugim. Prevođen na nemački, engleski, slovenački, makedonski, bugarski, poljski i mađarski, objavljivan i u Hrvatskoj.